

FRA HIMMERLAND OG KJÆR HERRED

2012

HEINRICH
TØNNIES
SAMLINGEN

I AALBORG

1974-2012

Henning Bender

FOLKEUNIVERSI-
TETET, Aud T

TORSDAG

7. MARTS

2013

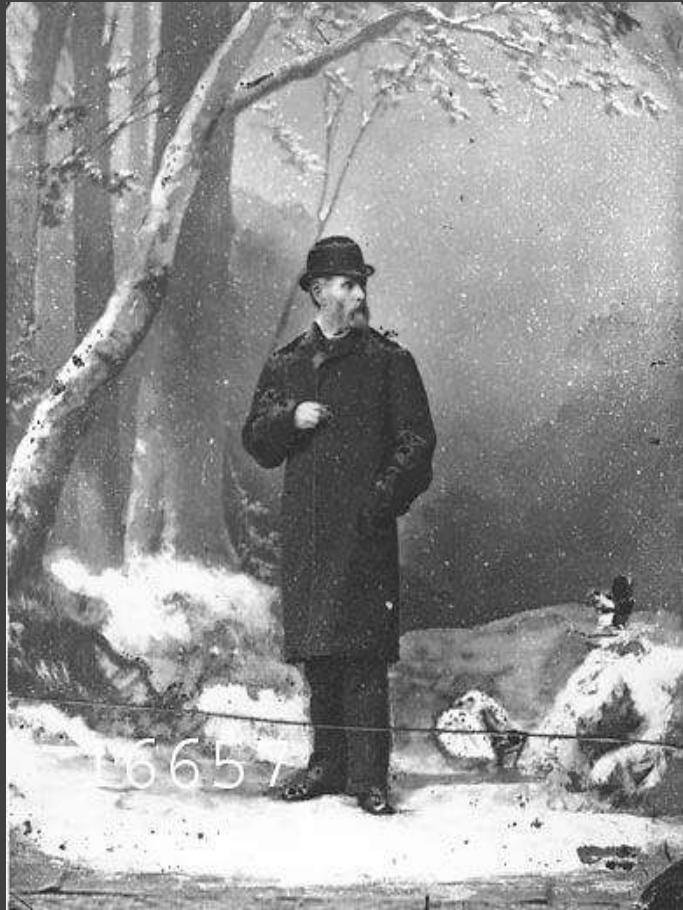
Klokken

19:30 – 21:30

UDGIVET AF
HISTORISK SAMFUND FOR
HIMMERLAND OG KJÆR HERRED

Heinrich Tønnies (1825-1903) -1976)

Fotograf i Aalborg 9 December 1856 til 11 December,
1903

1974-1981

1981 ff

Tønnies genopvækkes fra foråret 1974

- Kvaliteten af Tønnies produktion førte i foråret 1974 til en udstilling i Kunstindustrimuseet i Kbh. med teksthæfte af Jørgen Schou-Christensen. Udstillingen vistes samme år i Aalborg
- En TV-udsendelse om Tønnies blev samtidigt udarbejdet og vist i Danmarks dengang eneste TV-kanal.
- Den blev herefter også vist på en landsdækkende kanal i USA og det var her den blev set af den amerikanske fotograf og Jacob A. Riis-ekspert Alexander Alland der sommeren 1975 i Ålborg udvalgte, istandgjorde og tog ca. 100 ypperlige forstørrede aftryk af Tønnies negativer.
- Resultatet blev det følgende år vist på en udstilling i Ålborg og senere i Kbh., ligesom Alland udgav en bog med 58 af T.s personbilleder og udførlig indledning på engelsk og dansk.

Jacob A.
Riis

Photographer & Citizen

by Alexander Alland, Sr.

with Preface by Ansel Adams

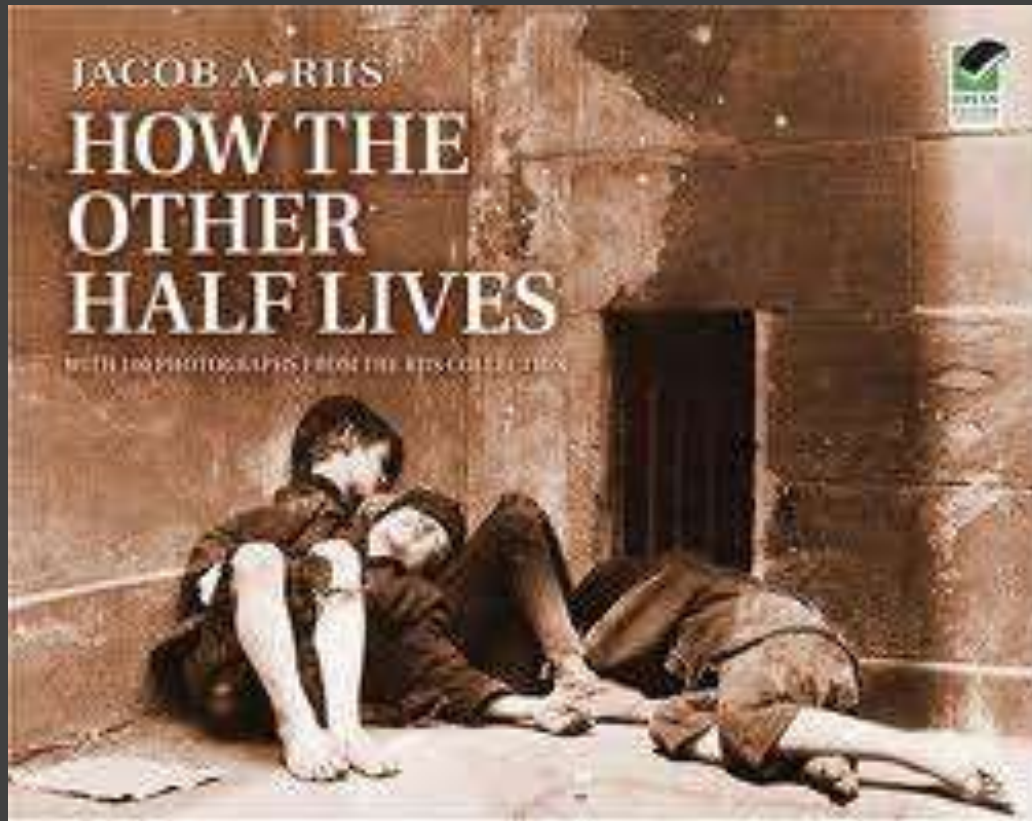
New York 1974

How
the Other Half
Lives

By
Jacob A. Riis

- *How The Other Half Lives* (1891)
- *The Making of an American* (1901; new edition, 1913), his autobiography
- *The Battle with the Slum* (1902)
- *Children of the Tenements* (1902)
- *Theodore Roosevelt, the Citizen* (1904)

1849-1914
TIL USA 1870

Riis

Alland

HEINRICH TÖNNIES

Cartes-de-Visite Photographer Extraordinaire

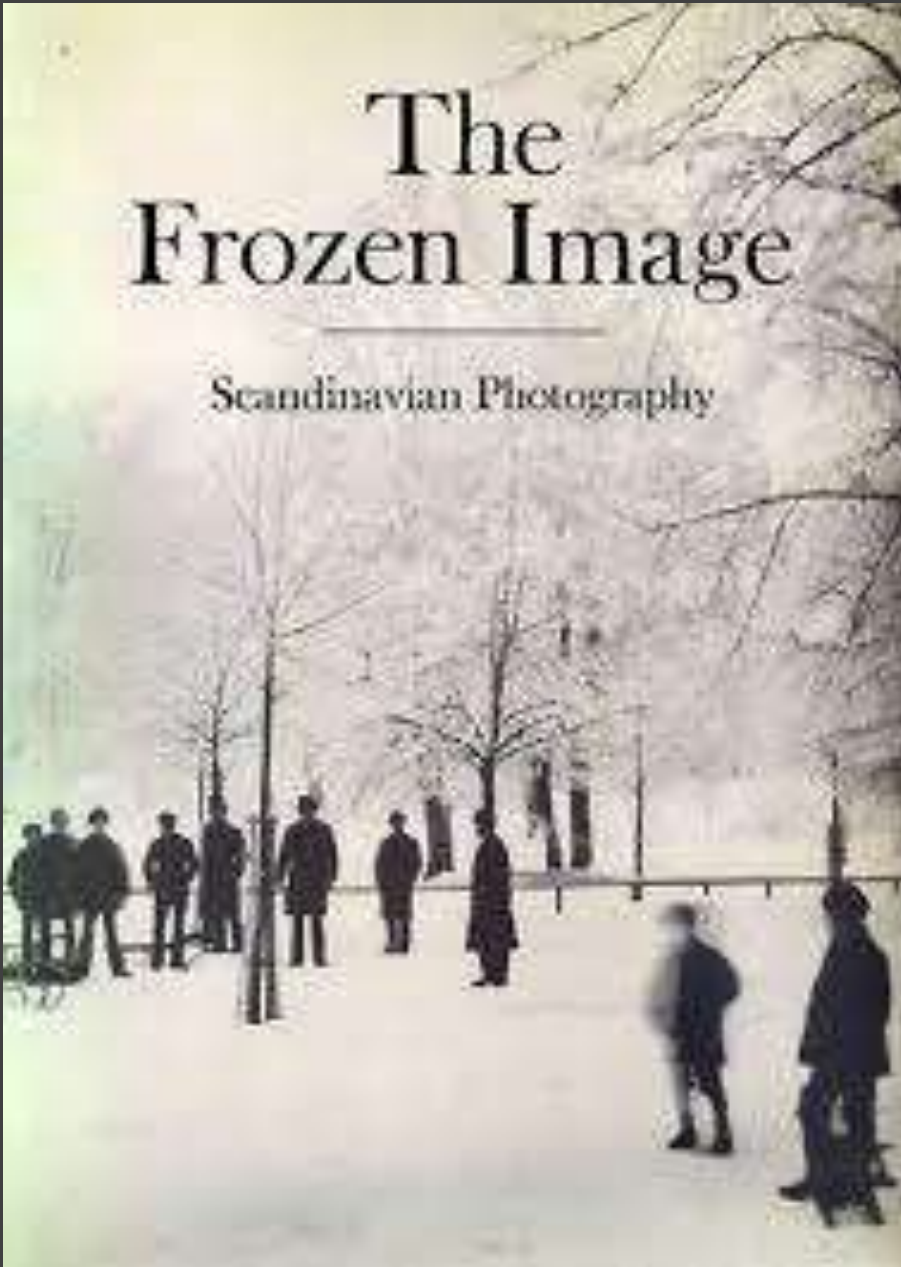
by Alexander Alland, Sr.

Alexander Alland
Camera,
Graphic Press
New York 1978

The Frozen Image

Scandinavian Photography

Henning Bender:

"Portraits by Heinrich Tønnies"

"*The Frozen Image - Scandinavian
Photography*" ed. Martin

Friedman, Walker Art Center,
Minneapolis (Abbeville Press)

1982

Udstillinger:

Minneapolis 1982

New York 1983

Los Angeles 1983

Portland, 1983

Chicago 1983

Tacoma 1983

Reykjavik 1984

Louisiana 1984

Helsinki 1984

Stockholm 1985

Aalborg 1985

Göteborg 1985

Oslo 1986

Tønnies - Aalborgs Familiealbum

Aalborg, 1992-1994

Dudelange, Luxembourg, 1998

OUVRIERS ET MIGRANTS : UNE
PAGE D'HISTOIRE EUROPÉENNE PHOTOGRAPHIÉE
PAR HEINRICH TØNNIES (AALBORG, DK) ET BERTO
CAPPELARI (DUDELANGE, L)

Titre:

Ouvriers et migrants

Type:

édition du CDMH

Sous-titre:

Une page d'histoire
européenne
photographiée par
Heinrich Tønnes (Aalborg,
DK) et Berto Cappelari
(Dudelange, L)

Auteurs:

Henning Bender,
Antoinette Reuter

Parution:

1998

Description:

Sans pagination
(illustrations) Epuisé

ISBN:

2-9599940-4-3

Prix:

FAITH IN THEIR FACES
19TH CENTURY PHOTOGRAPHS OF DANISH MORMONS

SHARON HINTZE
UNIVERSITY OF LONDON BIRKBECK COLLEGE
DIPLOMA THESIS IN GENEALOGY AND THE HISTORY OF THE FAMILY
JUNE 2002

HT. 68075,
21. maj 1884
L.P. Andersen.
Mormon,
Aalborg
samt:
Birthe, Anton,
Nielsine, Anders

*Sharon Hintze:
London, Juni
2002*

HEINRICH TØNNIES

ET FOTOGRAFISK ATELIER

Heinrich Tønnes - Et fotografisk Atelier"

ed. Nina Hobolth , Nordjyllands Kunstmuseum and Henning Bender, Aalborg Stadsarkiv (2004).

Nina Hobolth: Forord

Mette Mortensen: Folkets fotograf. (s. 9-34)

Louise Wolthers: Original og kopi – Gamle fotografier i nye fortællinger. (s. 35-53)

Henning Bender: Billedsektion (s. 54-80)

Henning Bender: Fotografen Heinrich Tønnes (s.81-114)

Henning Bender: Heinrich Tønnes' negativarkiv – Omfang og overlevering (s.115- 120)

Tredelt udstilling i Aalborg 19. juni 2004 - 9. januar 2005

”sandsynligvis det bedst bevarede fotografarkiv i verden”

1. Firmaet eksisterede i 119 år – fra 1856-1975
2. Firmaet blev 1856 til 1956 ledet af tre generationer Tønnies
3. Der er bevaret komplette negativprotokoller 1864-1975 samt alfabetiske hovedbøger på kunder og forretningsforbindelser 1866-1957.
4. I alt er der registreret 228.396 optagelser, hvoraf ca. 170.000 er bevarede. Hertil kommer ca. 30.000 unummerede negativer.
5. Firmaets samlede produktion kan anslås til ca. 260.000 optagelser (negativer), samt til ca. 2½ million solgte kopier.
6. Kameraer, atelier- and mørkekammer udstyr delvist bevaret for hele perioden.

SAMMENLIGNING

VICENTES, Funchal, Madeira, Portugal

1856-1970, 4 generationer 1856-1970, protokoller 1900 ff.,
380.000 negativer

FREEMAN, Sydney, Australia

1856-nu, 1 generation 1856-1890, protokoller 1909 ff.,
100.000 negativer

TØNNIES, Aalborg, Danmark

1856-1975, 3 generationer 1856-1956, protokoller 1866-1975,
200.000 negativer

For Danmarks vedkommende findes 32 kombinerede negativ/protokol fotografarkiver bevaret, hvoraf de 19 på Aalborg Stadsarkiv. Ingen af disse – bortset fra Tønnies strækker sig tilbage til tiden før 1885.

www.aalborgkommune.dk/tonnies

Foto: Henrich Tønnies, 130.839 ,
29/4-1901
Carl Bender, Svenstrup Mejeri

H.Tønnies fotografiske atelier

Søgning

Hvis du kender negativnummer

Indtast negativnummer og tryk på knappen "Søg":

Hvis du kender bestillers navn eller adresse

Indtast søgekriterier (f.eks. Nytorv og 1916) og tryk på knappen "Søg".

Adresse:

Start år : Slut år :

Navn :

Klik på negativ nummeret for at se detaljer.

Negativ	Bestilt af	Adresse	Dato
50279	Bender, Fru.	Aalborg	2-8-1880
130839	Bender, Carl	Svenstrup Mejerie	29-4-1901
138597	Bender, Hr.	Tekstillageret	10-12-1903
155778	Bender, Hr.	Londoner Magasin	29-10-1910
168675-1	Bender, Frode	Grønnegaard a	22-2-1916
168675-2	Bender, Frode	Grønnegaard a	22-2-1916

Overlevering

1. Indtil 1961. Plads nok i Nytorv 8 – komplet samling 1881 ff.
2. 1961-1967. Portrætnegativerne flyttes til Haraldslund, de topografiske negativer til Nørregade 12.
3. 1967-1981. Portrætnegativerne i kælderen under Aalborg Historiske Museum, de topografiske negativer i Nørregade 12, senere i en garage i Klarup.
4. 1981-1990. Portrætnegativerne i kælderen under Aalborg Stadsarkiv. Registrering, rensning og ompakning påbegyndes.
5. 1990-1996. Portrætnegativerne på fjernvarmecentralen på Vikingevej. De topografiske negativer overtages og flyttes hertil. Registreringsarbejder fortsættes.
6. 1996- Negativerne placeres i atombombebunkers under Nordkraft. Rensning, registrering, ompakning og søgedatabase færdiggøres 2003.
7. Ombygning af Nordkraft betyder at negativerne må fjernes til Skelagervej .
8. **Samlingshuset Vang Mark –
fra 5. oktober 2012**

1881-
1961

1961-
1967

1967
1981

1990-
1996

1981
1990

Under Nordkraft 1996-2008

Skelagervej 2008-2012

Vang mark 2012-

Heinrich Tønnies 1825-1903

1868

1880

1890

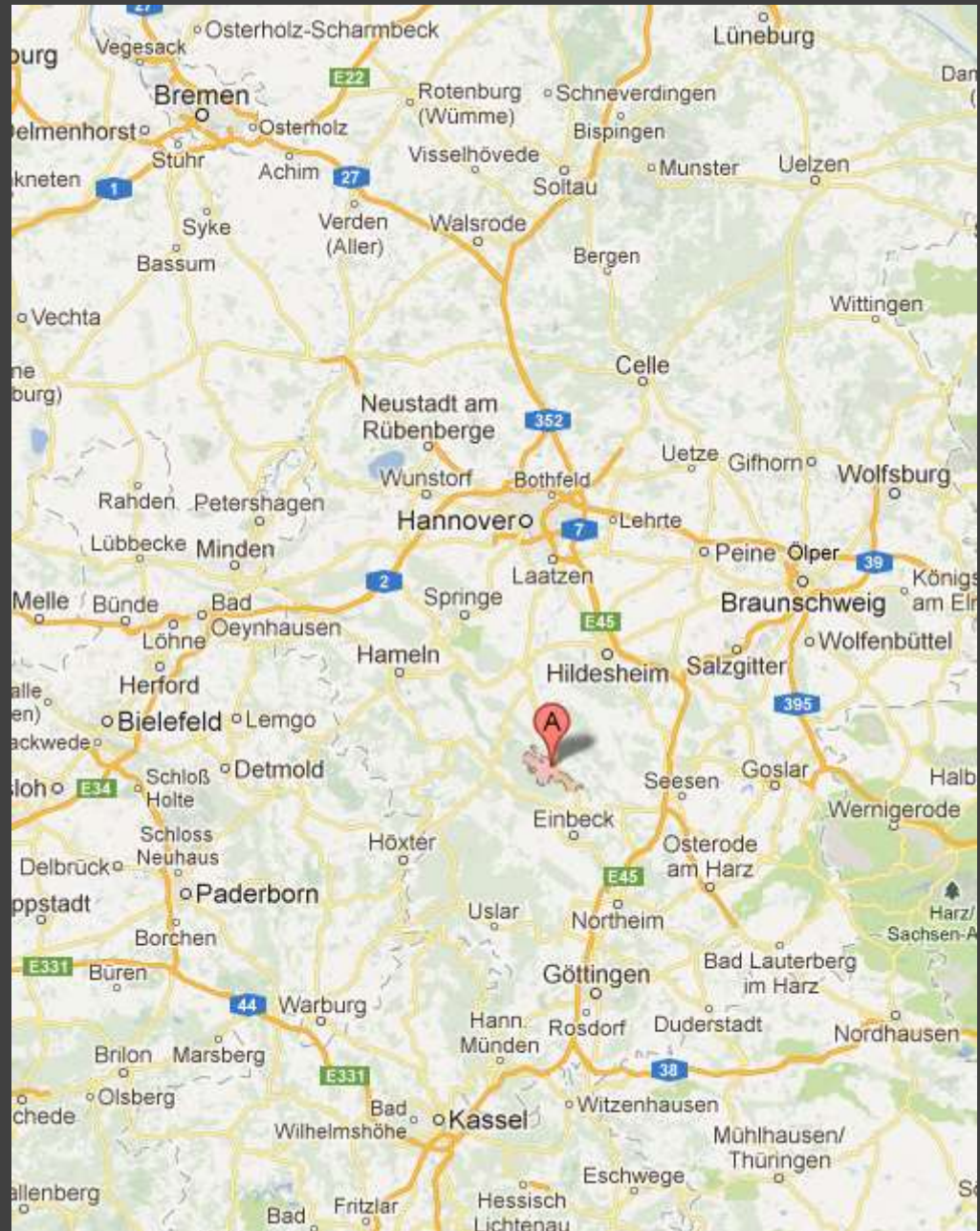

1903

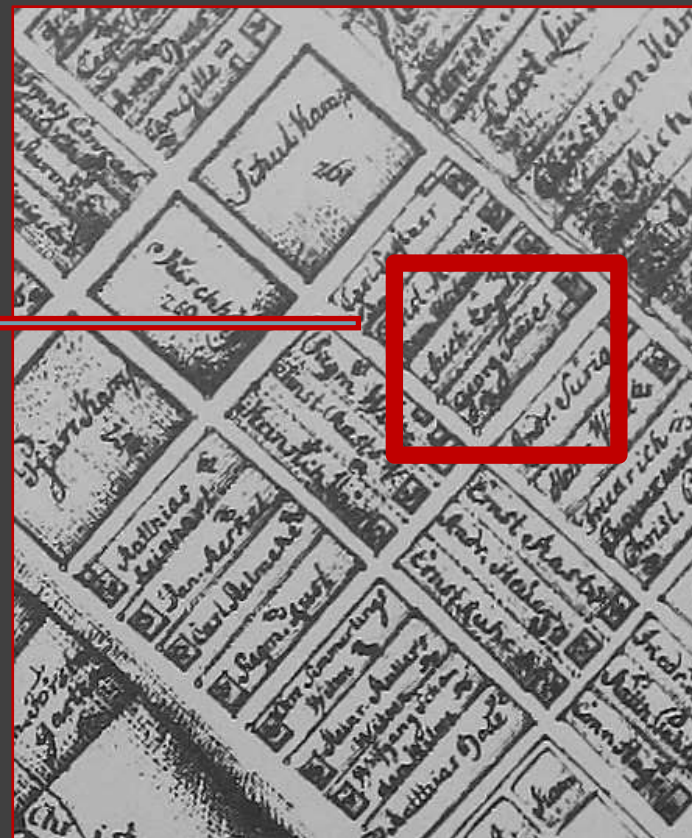

Overjägermeister Johann Georg von Langen. (Foto: Harz Zeitschrift, Sonderdruck, Braunschweig 1978.)

Johann Georg von Langen
1699-1776

Grünenplan

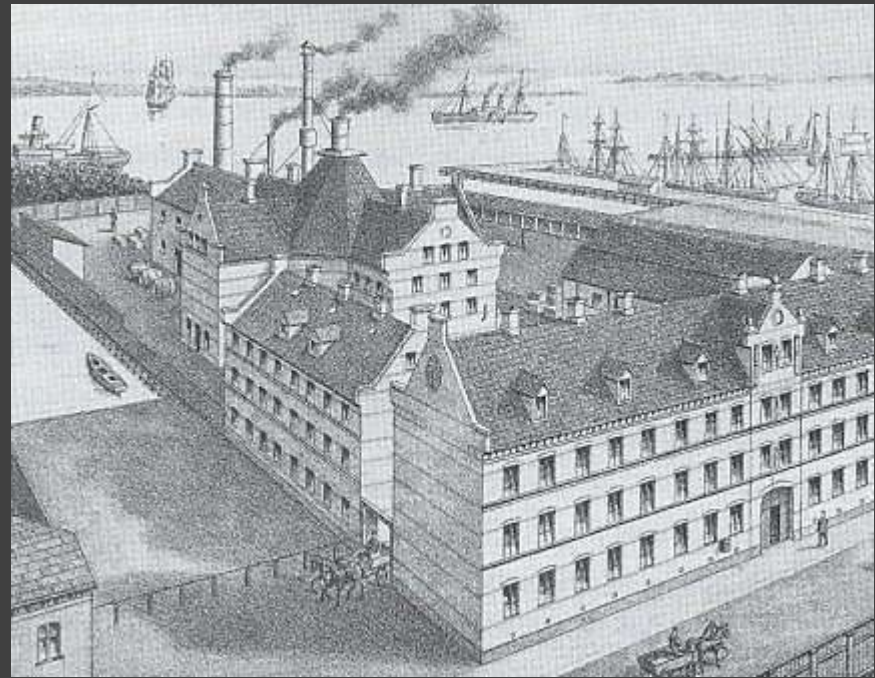
Tønnesfamiliens hus fra 1749 ff

Fotograferet efter et maleri. Glasværket var i gang fra 1835 til 1857. Det oprettedes af krigsråd Rasmus Conradsen, ejer af Nørlund, Torstedlund og Albæk, og blev opkaldt efter hans far. Glashytten ses til højre med sortglaseret tegltag. Set fra SV.

Emma Tønnies, født Müller,
I Grünenplan, 25. august
1830, var ligesom
Heinrich ud af en glasmager-
Slægt, der kan føres tilbage til
1600-tallet.

Heinrich og Emma blev gift på
Det amerikanske konsulat i
Hamburg, 1853.

Var på Conradsminde til
1855, herefter på Aalborg
Glasværk – og fra 9. decem-
ber 1856 fotografer.

Emma Tønnies døde i Aalborg
1. August 1911.

Fotografiets historie 1839-1903

1857-05-03

Daguerreotypier
1839 - ca. 1856

1877-12-21

"våde" metode
1856- ca. 1885

H. Tønnies
Ændrer fra "våd" til
"tør" metode med
optagelse
62.357
1883 - 18 - 03
Egen
tørpladefabrik

1884-08-09

"Tørre" metode
ca. 1883- ca. 1995

Langsomt
og
dagslys

1877

Tobakarbejdere

1903

Hurtigt
og
kunstigt
lys

Gelatine - Kollodium

Fru Dahl, Buderupholm
9. August 1884

Rørby, Støvring
21. December 1877

Fra det ældst bevarede visitkortalbum i Danmark,
december 1857

Christian Simoni

**Annoncer i
Aalborg
Stiftstidende i
december 1857**

**Årets
julegaveide,
Et billede af
dem selv**

**Bedre og
billigere end
nogen anden
fortograf i byen**

Michael og Christoffine
Herskind.

Firmaets adresser i Aalborg

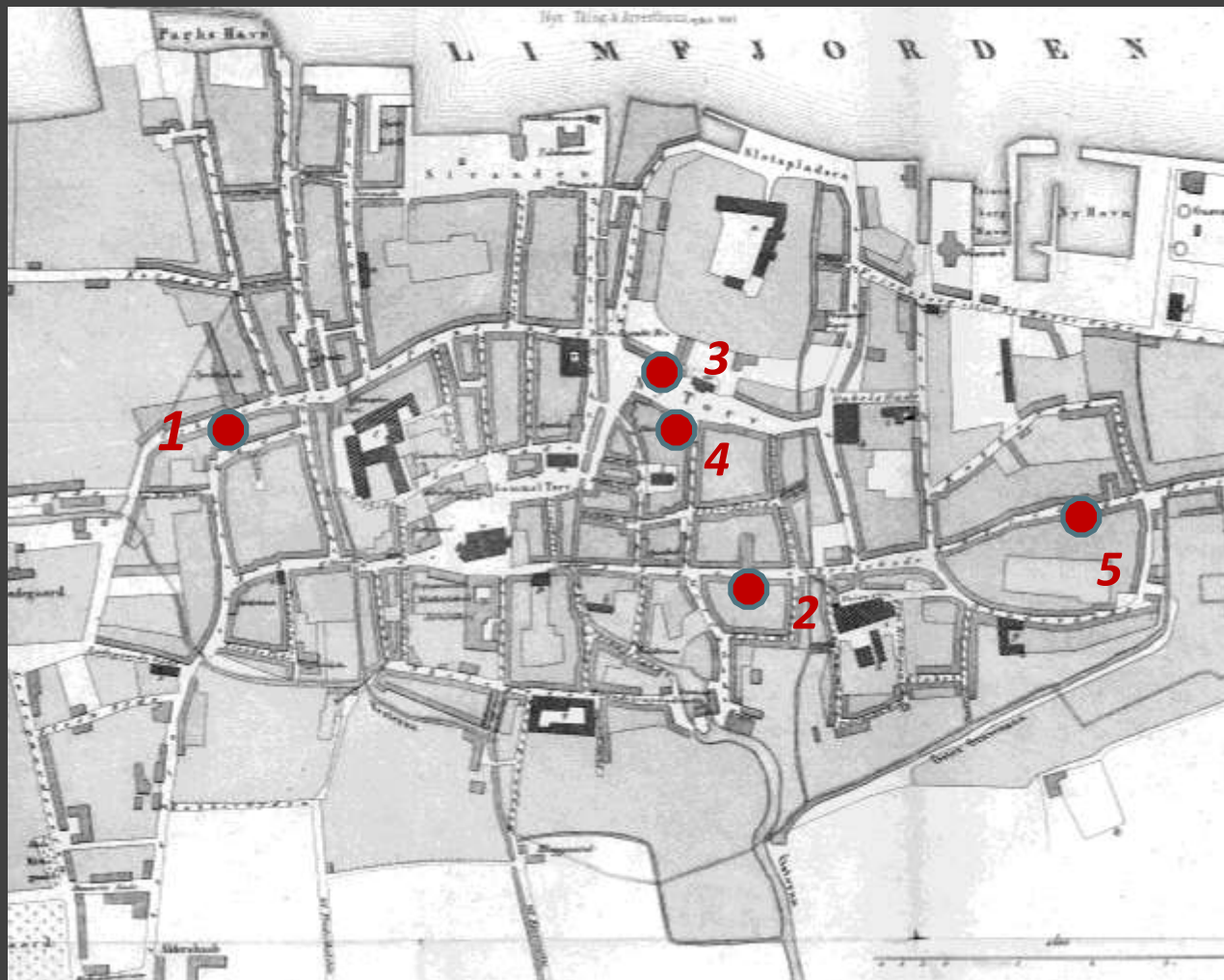
1) Store Vestergade
18, 1856- 1857

2) Algade 7, 1857-
1864

3) Nytorv 3, 1864-
1881

4) Nytorv 8, 1881-
1961

5) Nørregade 12,
1961 -1975

Emma Tønnies, fotografert i Algade 7, sommeren 1860,
Ida Tønnies på stolen og Emil i vuggen.

Algade 1863 og 1910

H. Tønnies 1857-1864

Fotografer i Algade 7

- 1858-1865 Heinrich Tønnies
 - 1865-1866 Herman Pahl
 - 1866-1878 Carl Lampe
 - 1878-1880 V. Petersen
 - 1880-1892 C. F. Ballermann
 - 1892-1898 Rudolph Martens
 - 1898-1944 Axel From Løvstrøm
 - 1944-1965 Vilhelm From-Løvstrøm
- Fra Grünenplan

Heinrich Tønnies
1868

Emma Tønnies
1868

Leopold Hartmann 1839-1897
Førstemand hos H. Tønnies 1864-1872
1873-1897 Fotograf og Kunstmalers i København

Nytorv 3
1864-1881

Nytorv 2-12 i 1872

Nytorv 8, 1908 1881-1961

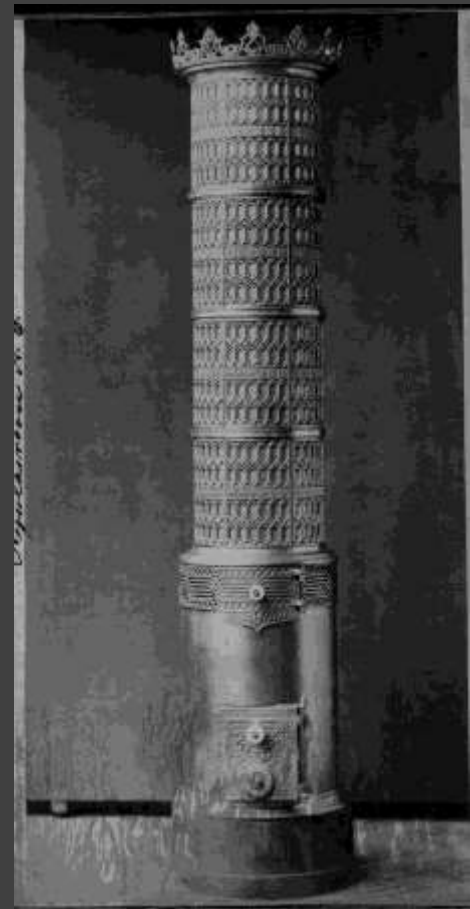

Ca. 1885, Hovedvagten, Nytorv 5, udsigt fra
Tønnies atelier Nytorv 8

Dagligstuen, Nytorv 8, samt kakkelovn fra De Smithske

Søn Emil Tønnies 1903-1923, 4 børnebørn 1923-1975

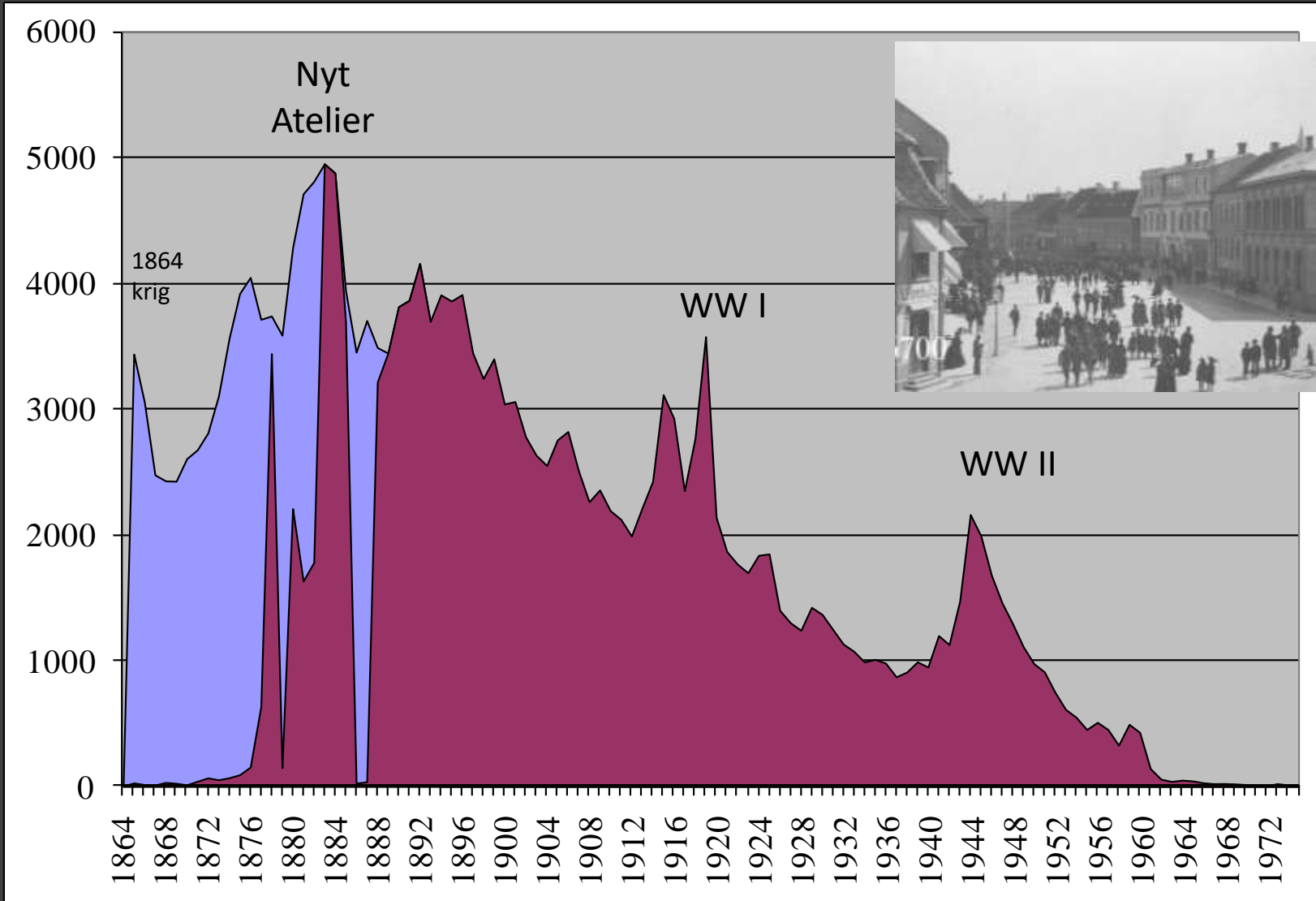
Bertha Andrée (1863—1948)
Og Emil Tønnies (1860-1923)
Gift i Berlin 1887

Lili (1888-1983)
Werner (1890-1951)
Ellen (1892-1987)
Frank (1900-1968)

Antal optagelser pr. år 1864-1976

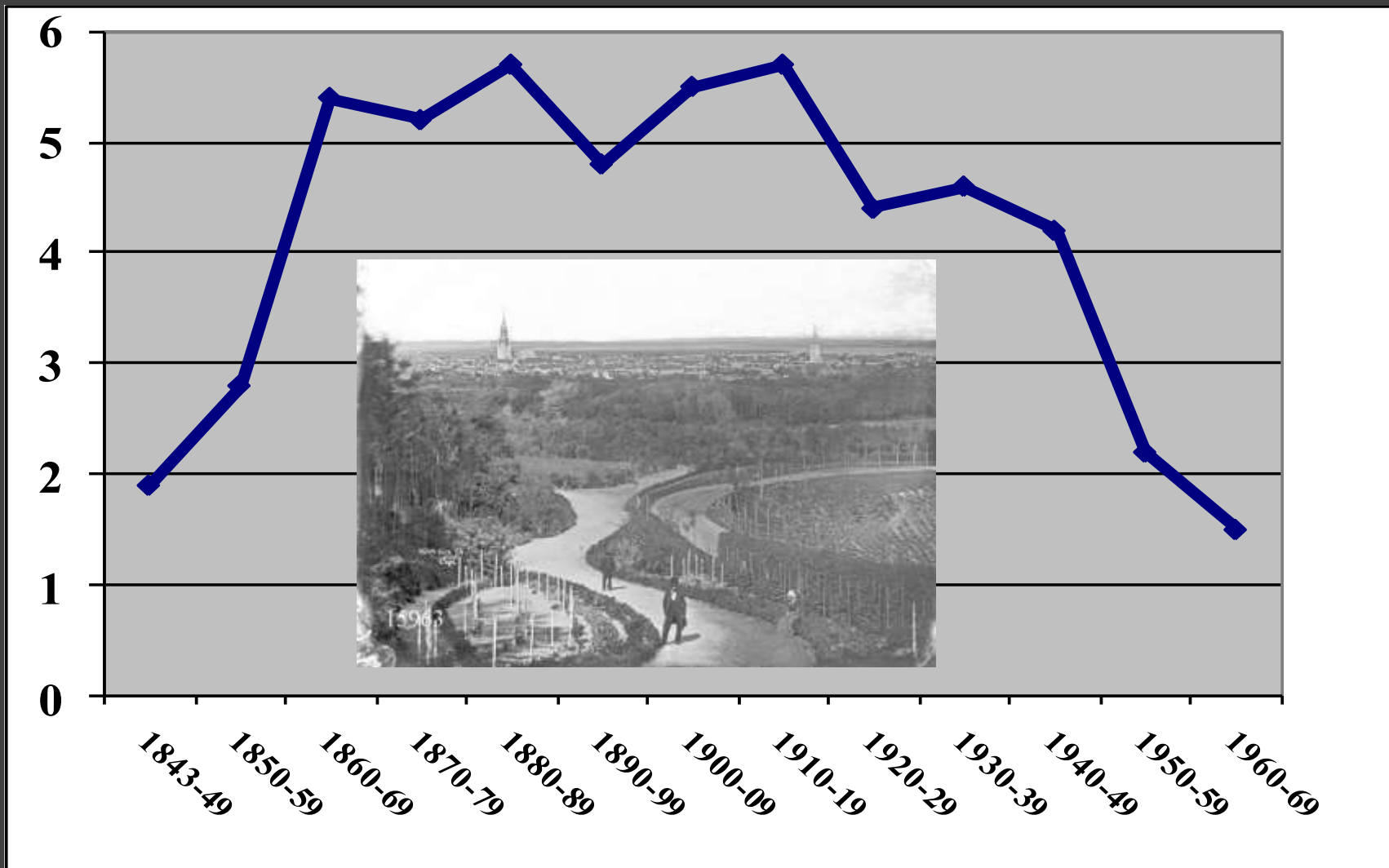
Blå ikke-bevaret. Rødt bevaret,

Antal fotografiske studier i Aalborg per år 1843-1975

Fotografiske studier i Aalborg per 10.000 indbyggere 1843-1960

Gammeltorv Juni 1865

8508

1866

1866

Coloured copy from publication 1893 – but dated "1866"

Vesteraa 1866

Østeraa mod syd ca. 1900

Østeraa 1865

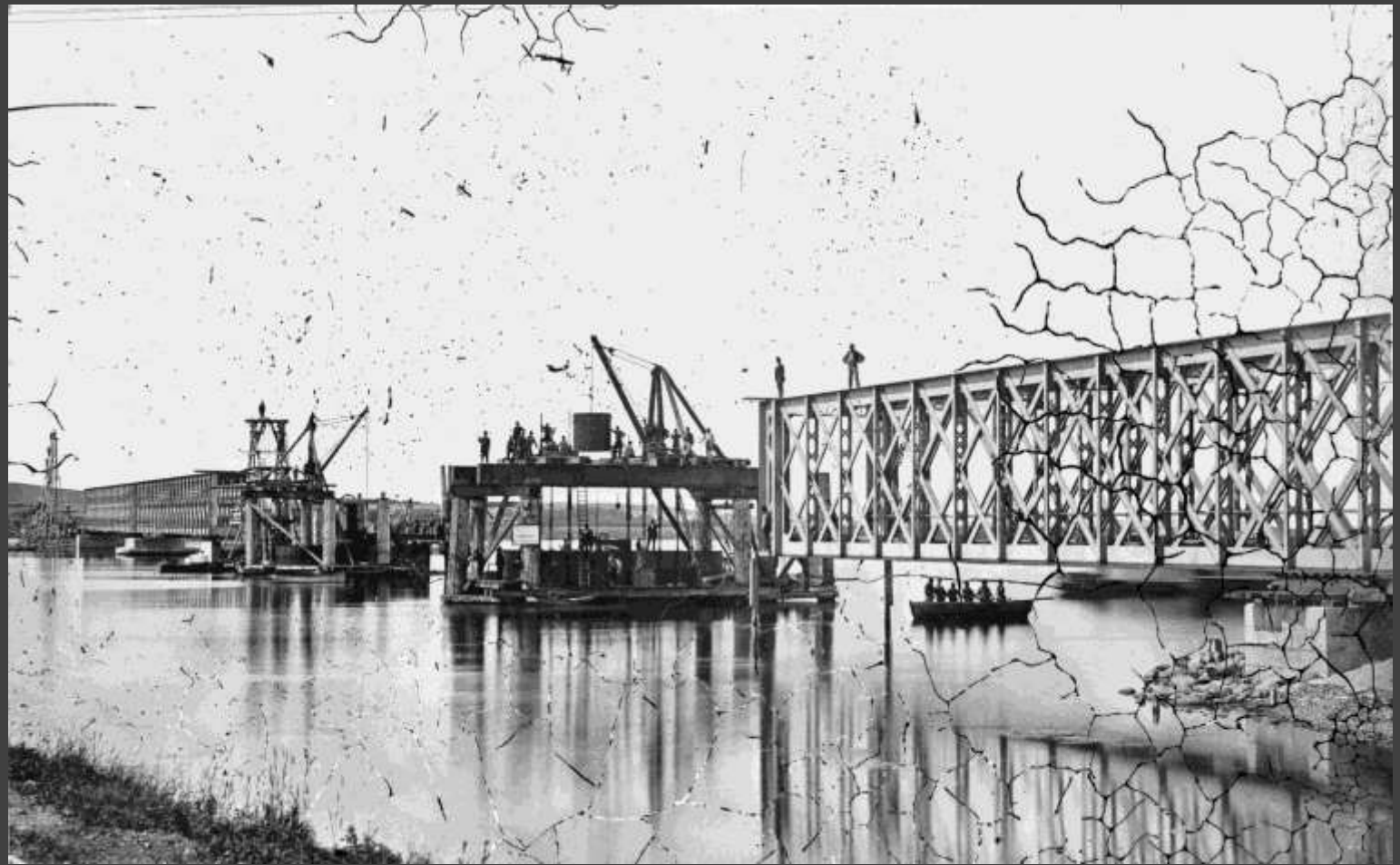
Vor Frue Kirke 1877 og 1879

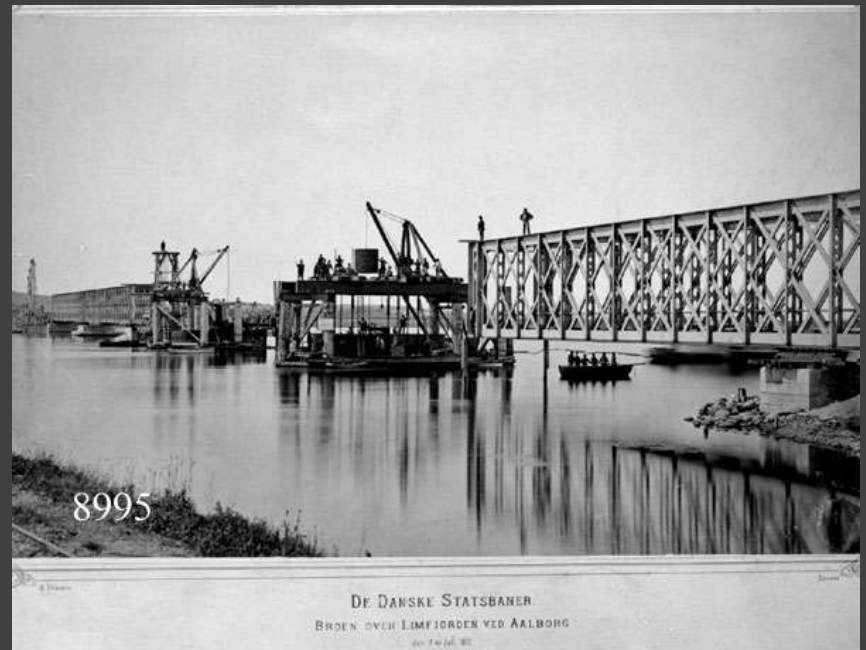
Ny kirke indviet 22/12 1878

Aalborg banegård 1869

Jernbanebro Aalborg-Nørresundby 1873-1876

Emil og Werner Tønnies by Positive – retouche

Negative - Retouche

After

Before

Mrs. Lund in Lindholm, August 11, 1899
H. Tønnies # 125.766

1857-05-03

1878-03-26

1890-05-23

1892-05-24

1895-01-06

1898-08-17

1900-04-05

1902-04-26

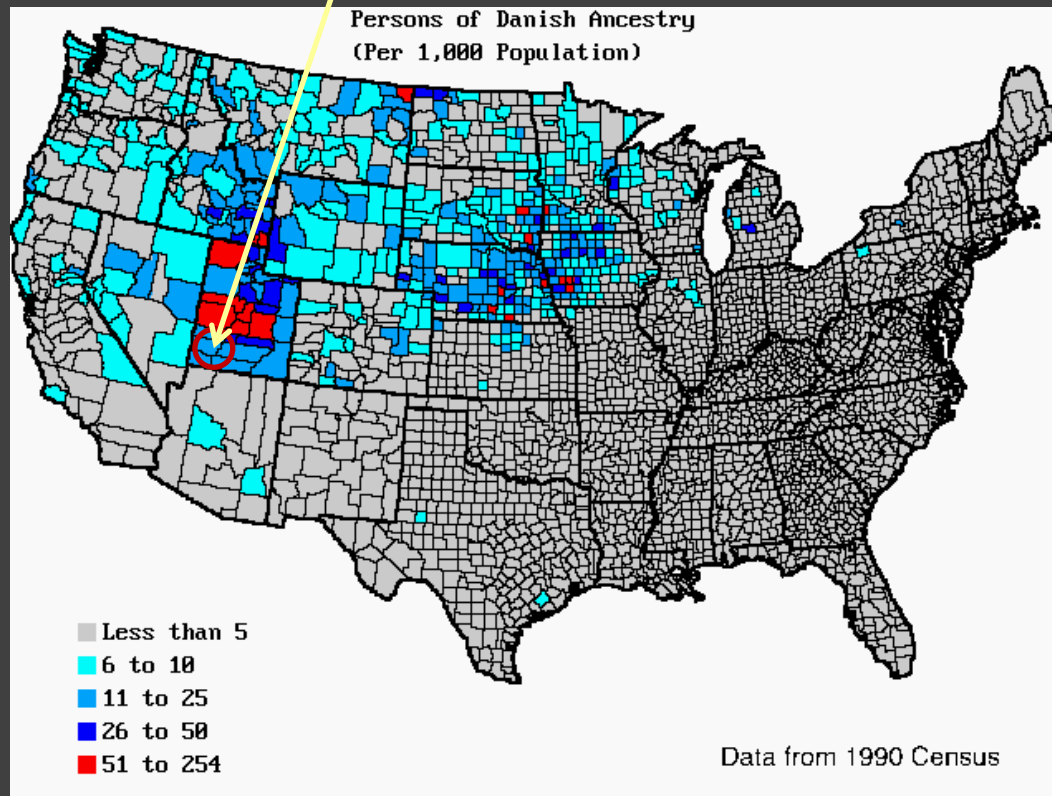

August 15, 1870

Oktober 11, 1878

St George, SØ-Utah

HT. 68.312
Lars Chr. Pedersen, Biersted Enge
7. Juni 1884

HT. 84.217
Poulsen, søster og lillebror,
17. Juli 1888

Mormon udvandrere før afrejsen til U.S.A.

Else Marie Jensen, 16 år,
født 12.12.1866,
Tømmerby
død 1948, Logan, Utah
foto 11.03. 1883
Emigreret 06.04. 1883
H. Tønnies # 69.293

Karen Marie Jensen, 58 år
født 01.03.1826, Mors
Død 1907, Manti, Utah
Photo 07.10.1884
Emigreret 15.10.1884
H.Tønnies # 70.479

Anton Nielsen, 20 år
født 26.04.1862 Kollerup
Død 1929, Salt Lake, Utah
foto 26.08.1882
Emigreret 28.08.1882
H.Tønnies # 63.169

1883-12-13

1889-08-25

1895-04-09

1900-07-13

1901-04-10

Bødker Jensen 1877-01-07

Smed Sørensen og medarbejdere 1881-08-21

Snedker Kleists lærlinge
1884-05-18

Maler Sauer 1884-05-30

Glasblæser Kauffeldt 1884-05-18

1881 - 07 -29

1889 - 06 -23

1901 - 28 - 12

1902 - 03 - 08

Herman de Place, May 19, 1890
H. Tønnies # 90.842

Mr. A. Behrend, March 22, 1891
H. Tønnies # 94.202

Herman Bang
(1857-1912)

H. Tønnies
1899- 09-08

1899- 28-12

1899-28-12

1900-27-12

1900-27-12

1902 - 09 - 21

1894 - 03 - 16

1903 - 10 - 10
1st and 3rd generation
Tønnies

1893 - 06 - 21

1894 - 10 - 14

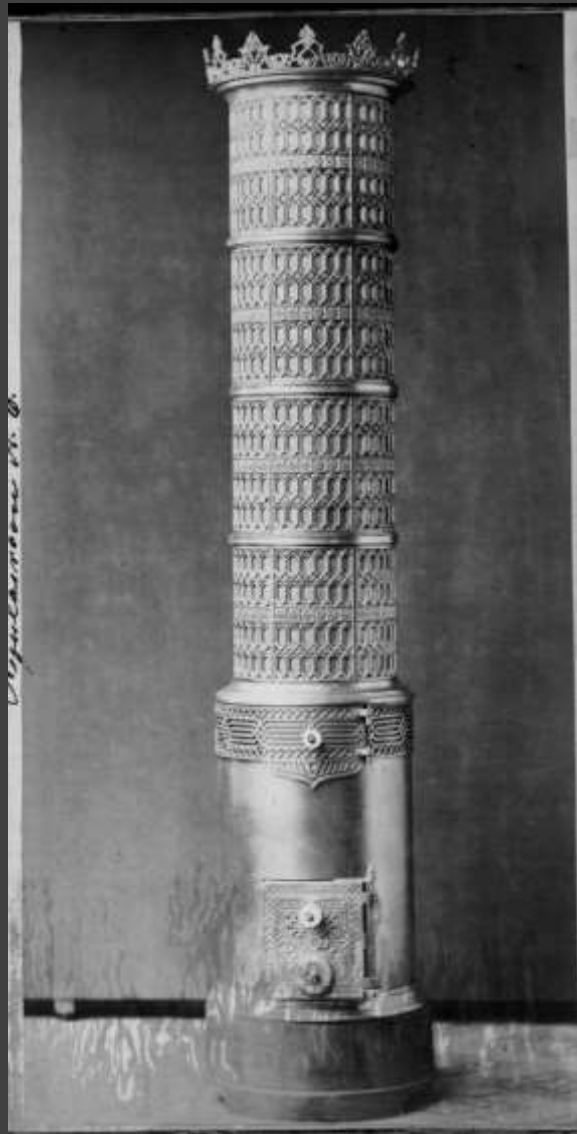
I samme båd

Jensen, Nyrup, 10. november 1902

Reverend H. 17

C.W.Obels Tobaksfabrik 1871

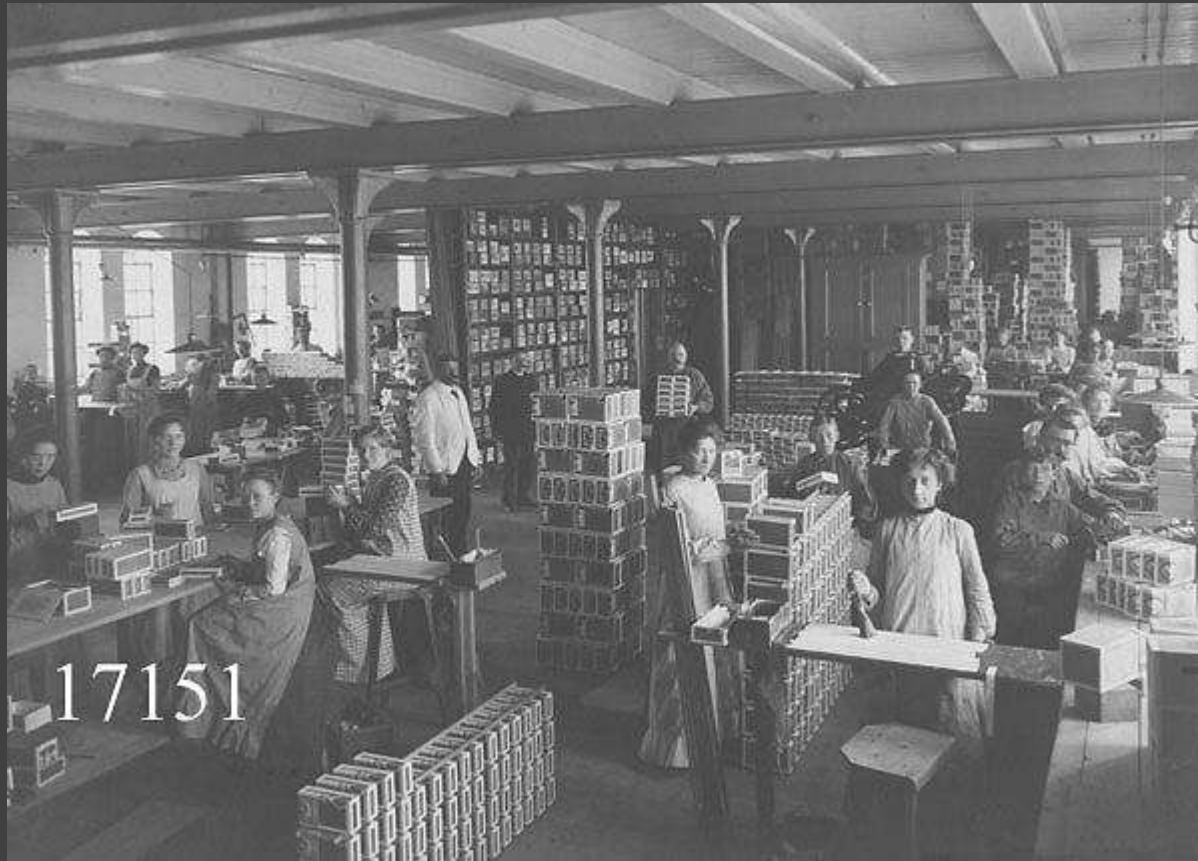

Hovedbygningen i Adelgade, nu "C.W.Obels Plads"

”Strippere” på C.W.Obel 1877

C.W.Obel, kartonagen, 1903

17151

C.W.Obel, Cigarmageriet 1903

Rørdal, Kridtgraven, 1910

11. September 1910

C.W.Obel, kartonagen, 1903

C.W.Obel, Cigarmageriet 1903

Frank Tønnies 1902 – 10 - 11

Nytorv 1885

